

ВІДГУК

про наукову новизну, теоретичне
та практичне значення результатів дисертації

Юрченко Ірини Олександровни

на тему: «Диференційований підхід до лікування порушень менструальної
функції на тлі гіперпролатинемії в періоді статевого дозрівання»
на здобуття наукового ступеня доктора філософії
в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина
(наукова спеціальність 14.01.01 «акушерство та гінекологія»)

1. Виконання освітньо-наукової програми

Здобувачем Юрченко Іриною Олександровною повністю виконано індивідуальний навчальний план відповідно до освітньо-наукової програми аспірантури НУОЗ України імені П. Л. Шупика, що повністю відповідає Національній рамці кваліфікацій та вимог Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261.

Аспірант Юрченко І. О. здобула глибинних знань зі спеціальності; оволоділа загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору; набула універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та створення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності; здобула мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною

мовою (англійською) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності.

2. Виконання індивідуального плану наукової роботи

(наукова складова освітньо-наукової програми)

Індивідуальний план наукової роботи аспірантки Юрченко І. О. був затверджений рішенням вченої ради НМАПО імені П. Л. Шупика від 15.11.2017 (протокол №9). Науковий керівник – Горбунова Ольга Володимирівна, завідувачка кафедри акушерства, гінекології та перинатології НУОЗ України імені П. Л. Шупика, доктор медичних наук, професор. Термін виконання роботи: 2017-2021 роки.

Всі розділи індивідуального плану наукової роботи аспірантки Юрченко І. О. виконано нею своєчасно в установлені терміни, що підтверджено результатами піврічної проміжної, підсумкової (річної) та заключної атестації.

Дослідження (клінічні, лабораторні, експериментальні) проведені своєчасно і в повному обсязі. Вони є сучасними та інформативними.

3. Актуальність дисертації

Серед гінекологічних захворювань періоду статевого дозрівання, що можуть призвести до жіночого беспліддя та суттєво знизити репродуктивний потенціал, переважають дисгормональні розлади у вигляді порушень менструальної функції. Одним з центральних механізмів розвитку патологічних процесів у репродуктивній системі дівчат-підлітків є гіперпролактинемія, яка буває різного генезу. До 30% жіночого беспліддя обумовлено дисгормональними розладами, в тому числі недолікованою гіперпролактинемією в підлітковому віці, та асоційовано з підвищеним рівнем пролактину. І хоча в Україні створено «Національний консенсус щодо ведення пацієнтів з гіперпролактинемією», є необхідність розробки та впровадження диференційованого підходу до лікування дівчат-підлітків з порушеннями менструальної функції на тлі гіперпролактинемії з

урахуванням найбільш значимих етіологічних факторів. Все вище зазначене і обумовлює актуальність даної наукової роботи.

4. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дисертаційне дослідження аспірантки Юрченко І. О. на тему: «Диференційований підхід до лікування порушень менструальної функції на тлі гіперпролатинемії в періоді статевого дозрівання» є фрагментом науково-дослідної роботи кафедри акушерства, гінекології та перинатології Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика «Актуальні аспекти охорони репродуктивного здоров'я жінок, прегравідарної підготовки та пренатальної діагностики в сучасних умовах» (№ державної реєстрації 0117U006095).

5. Наукові положення, розроблені особисто здобувачем, та їх новизна

Особисто аспірантою Юрченко І. О. було проведено обстеження пацієнток клінічних груп до та в динаміці лікування, що дало можливість встановити найбільш значимі етіологічні фактори розвитку гіперпролактинемії, розробити алгоритми лікувально-профілактичних заходів із застосуванням диференційованого підходу до лікування порушень менструального циклу на тлі гіперпролактинемії у дівчат-підлітків.

Під час виконання наукової роботи вперше було встановлено патогенетичні механізми гіперсекреції пролактину та проаналізовано зміни гормонального профілю за наявності різних порушень менструального циклу, удосконалено та сформульовано критерії діагностики, лікування та профілактики порушень менструальної функції на тлі гіперпролактинемії у дівчат в періоді становлення менструальної функції.

В результаті дослідження вперше було з'ясовано, що високі рівні особистісної та ситуаційної тривожності і значні відхилення індексу маси тіла від норми є основними факторами, що викликають гіперпролактинемію з подальшими порушеннями менструального циклу у дівчат-підлітків у періоді становлення менструальної функції. Результати дослідження вперше показали, позитивний вплив впровадженої комплексної антистресової терапії

та лікувально-оздоровчих заходів, спрямованих на корекцію маси тіла, на гормональний стан дівчат-підлітків. Це дозволило розробити більш ефективні підходи до лікування гіперпролактинемії у дівчат з порушеннями менструальної функції в періоді статевого дозрівання.

6. Нові науково обґрунтовані теоретичні та / або експериментальні результати проведених здобувачем досліджень, що мають істотне значення для певної галузі знань та підтверджуються документами, які засвідчують проведення таких досліджень.

Проведене аспіранткою Юрченко І. О. дослідження дало можливість обґрунтувати необхідність та розробити алгоритми лікувально-профілактичних заходів із застосуванням диференційованого підходу до лікування порушень менструального циклу на тлі гіперпролактинемії у дівчат-підлітків. Таке удосконалення діагностичних заходів і тактики ведення забезпечило вдвічі більшу ефективність лікування пацієнток з порушеннями менструального циклу на тлі гіперпролактинемії в періоді статевого дозрівання порівняно із загально прийнятими заходами.

Отримані результати було впроваджено в навчальний процес кафедри акушерства гінекології та перинатології НУОЗ України імені П. Л. Шупика та оприлюднені на науково-практичних семінарах та конференціях, зокрема з міжнародною участю і висвітлено в 11 наукових працях, з них у 5 наукових статтях та 6 – в тезах.

7. Ступінь обґрунтованості та достовірності положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації

Аспіранткою Юрченко І. О. було обстежено 94 дічини-підлітка у періоді становлення менструальної функції, проаналізовано їх анамнез, досліджено клінічний стан, гормональний та психологічний профіль. Дано наукова робота є відкритим багатоцентровим когортним проспективним рандомізованим дослідженням. Дизайн дослідження включав розподіл дівчат-підлітків на групи та підгрупи в залежності від виду порушень менструальної функції та призначеної методики лікування. З дослідження

виключалися пацієнтки з гіперпролактинемією пухлинного генезу, а також за наявності тяжкої генітальної та екстрагенітальної патології.

Достовірність отриманих аспіранткою Юрченко І. О. результатів підтверджена достатнім обсягом спостережень та використанням надійних методів статистичної обробки даних, які проводилися із використанням програм Statistica та Microsoft Office Excel.

8. Апробація результатів дисертації

Матеріали дисертації оприлюднено на науково-практичних семінарах, конференціях та конгресах, зокрема з міжнародною участю, а саме: міжнародній науково-практичній конференції «GLOBAL SCIENCE AND EDUCATION IN THE MODERN REALITIES '2020» (USA, 26-27.08.2020), IV-му міжнародному конгресі з інфузійної терапії (м. Львів, 12-13.10.2020), III Міжнародній науково-практичній конференції «Актуальні питання розвитку сучасної науки та освіти» (Львів, 16-17 січня 2021), LIX International Scientific and Practical Conference «CURRENT PROBLEMS OF MODERN SCIENCE» (Днепр, 18 січня 2021), V Міжнародній науково-практичній конференції «PRIORITY DIRECTIONS OF SCIENCE AND TECHNOLOGY DEVELOPMENT» (Київ, 24-26 січня 2021), VII Міжнародній науково-практичній конференції «Actual trends of modern scientific research» (Munich, Germany, February 14-16, 2021).

9. Повнота опублікування результатів дисертації, кількість наукових публікацій та конкретний особистий внесок здобувача

Всі наукові роботи, опубліковані одноосібно та зі співавторами та зараховані за темою дисертації, подано у списку, що додається. Основні наукові результати даної дисертації висвітлені у публікаціях та розкривають її основний зміст. За матеріалами дисертації опубліковано 11 наукових праць, з них: 1 стаття у журналі, що цитується SCOPUS, 1 стаття – у міжнародному журналі, 2 – у журналі, рекомендованому МОН України, 1 – у науковому фаховому виданні України та 6 наукових тез на міжнародному рівні. Значний внесок у публікаціях належить аспірантці Юрченко І. О., яка брала участь в

аналізі та статистичній обробці одержаних результатів, підготовці матеріалів до друку.

10. Особистий внесок здобувача в одержання наукових результатів, що виносяться на захист

Отримані дані є результатом самостійної роботи дисерантки. Автором особисто проаналізовано наукову літературу. Також нею проведено формування груп спостереження. Самостійно проведено їх клінічне та інструментальне обстеження. Особисто описано та проаналізовано результати дослідження, а також здійснено статистичну обробку отриманих даних. Автором особисто написано всі розділи дисертації. Наукові положення, розробки прикладного характеру, висновки та практичні рекомендації, що виносяться на захист, одержані автором самостійно і висвітлені в опублікованих працях.

Спеціальність, якій відповідає дисертація: дисертація повністю відповідає паспорту наукової спеціальності 14.01.01 – «акушерство та гінекологія» та галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина».

11. Відомості щодо проведення біоетичної експертизи дисертації на етапі планування роботи та повторної біоетичної експертизи дисертаційного дослідження щодо відповідності дотримання принципів і норм біоетики за результатами відкритого розгляду матеріалів дисертації на засіданні Комісії з питань етики НУОЗ України імені П. Л. Шупика.

Аспіранткою Юрченко І. О. вчасно представлено всі матеріали на розгляд комісії з питань етики НУОЗ України імені П. Л. Шупика з метою проведення біоетичної експертизи дисертаційного дослідження щодо відповідності дотримання принципів і норм біоетики (Протокол засідання комісії з питань етики №7 від 07.12.2020). За висновком встановлено повну відповідність діючим нормам і стандартам, а також матеріалам, поданим на етапі планування роботи (протокол №14 від 06.11.2017).

12. Єдиність змісту роботи, оцінка мови та стилю дисертації

Матеріали дисертації викладено послідовно у формально-логічний спосіб з дотриманням науково стилю викладення.

13. Дані про відсутність текстових запозичень та порушень академічної добродетелі (академічного plagiatu, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації)

За результатами перевірки та аналізу матеріалів дисертації Юрченко І.О. не було виявлено ознак академічного plagiatu, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації (протокол Експертної проблемної комісії за науковою спеціальністю 14.01.01 «акушерство та гінекологія» від 25.05.2021 (протокол №5/1). Подані до захисту наукові досягнення є власним напрацюванням аспірантки Юрченко І. О., всі інші цитовані наукові результати супроводжуються посиланнями на їх авторів та джерела опублікування.

14. Набуття теоретичних знань, умінь, навичок та відповідних компетентностей

Відповідність дисертації вимогам п. 10 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою КМУ від 06.03.2019 №167 та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженими наказом МОН України від 12.01.2017 №40.

Аспірантою Юрченко І. О. здобуто необхідні теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності. Юрченко І. О. оволоділа методологією наукової та педагогічної діяльності, а також провела власне наукове дослідження, результати якого мають новизну, теоретичне та практичне значення. На підставі розгляду дисертації, наукових публікацій, у яких висвітлені основні наукові результати дисертації, а також за результатами фахового семінару (24.06.2021, протокол №4/1) встановлено, що результати виконаного наукового дослідження аспірантки вирішують важливе наукове завдання – оптимізація та удосконалення тактики лікування пацієнтів з порушеннями менструальної функції на тлі гіперпролактинемії в періоді статевого дозрівання з урахуванням основних етіопатогенетичних факторів, отримано результати позитивного впливу комплексної антистресової терапії та лікувально-оздоровчих заходів,

спрямованих на корекцію маси тіла, на нейроендокринну систему регуляції менструального циклу, що дозволило розробити більш ефективні підходи до лікування гіперпролактинемії, а дисертація аспірантки Юрченко І. О. на тему «Диференційований підхід до лікування порушень менструальної функції на тлі гіперпролатинемії в періоді статевого дозрівання» на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина (наукова спеціальність «акушерство та гінекологія») повністю відповідає вимогам п. 10 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою КМУ від 06.03.2019 №167, та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом МОН України від 12.01.2017 №40, та може бути представлена до захисту у спеціалізованій вченій раді.

Голова фахового семінару:

член-кореспондент НАМН України,
перший проректор НУОЗ України
ім. П. Л. Шупика,
доктор медичних наук, професор

Ю. П. Вдовиченко

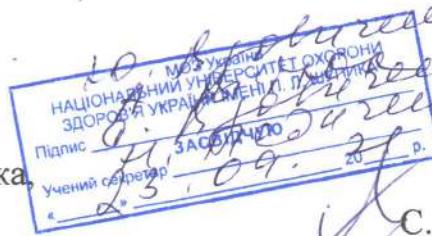
Рецензент:

Професор кафедри акушерства,
гінекології та перинатології
НУОЗ України імені П. Л. Шупика,
доктор медичних наук, професор

А. Д. Вітюк

Рецензент:

Професор кафедри акушерства,
гінекології та медицини плода
НУОЗ України імені П. Л. Шупика,
доктор медичних наук, доцент

С. Ю. Вдовиченко

Секретар фахового семінару:

Професор кафедри акушерства,
гінекології та перинатології
НУОЗ України імені П. Л. Шупика,
доктор медичних наук, професор

Н. Ю. Педаченко

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

1. Юрченко ИА, Горбунова ОВ. Фемименс – эффективное и безопасное устранение симптомов предменструального синдрома, гиперпролактинемии и возрастных дисгормональных нарушений. Газета «Новости медицины и фармации». 2018;11(663): 14-16 (Внесок здобувача: особисто проведено збір та аналіз матеріалів, написання та оформлення статті).
2. Юрченко ІО, Горбунова ОВ. Рівень тривожності як фактор розвитку гіперпролактинемії у дівчат-підлітків. Репродуктивне здоров'я жінки. 2020; 3(43): 5-11 (Внесок здобувача: особисто проведено збір та аналіз матеріалів, узагальнення, написання та оформлення статті).
3. Yurchenko IO, Gorbunova OV, Goncharuk NP. Anxiety as a factor in the development of hyperprolactinemia in adolescent girls. In: Proceedings of the International conference «GLOBAL SCIENCE AND EDUCATION IN THE MODERN REALITIES '2020» USA, August 26-27, 2020; «ISE»&E & SWorld in conjunction with KindleDP. Seattle, Washington, USA. 2020;1: 110-115 (Внесок здобувача: особисто проведено збір та аналіз матеріалів, узагальнення, написання та оформлення статті).
4. Yurchenko I, Gorbunova O. Psychological profile of girls with menstrual cycle disorders against hyperprolactinemia. В: Матеріали IV-го міжнародного конгресу з інфузійної терапії 2020; Lviv. Infusion & Chemotherapy. 2020;(3.1): 85-86. <https://doi.org/10.32902/2663-0338-2020-3.1-71> (Внесок здобувача: особисто проведено збір та аналіз матеріалів, написання та оформлення тез).
5. Юрченко ІО, Горбунова ОВ. Порівняльний аналіз сучасних підходів до корекції гіперпролактинемії в дівчат-підлітків із порушеннями менструальної функції. Репродуктивна ендокринологія. 2020;5(55): 42-47 (Внесок здобувача: особисто проведено збір та аналіз матеріалів, узагальнення, написання та оформлення статті).

6. Юрченко I.O. Проблематика діагностики гіперпролактінії. Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні питання розвитку сучасної науки та освіти»; Львів, 16-17 січня 2021; 3: 12-13.
7. Yurchenko I. Клінічне різноманіття синдрому гіперпролактинемії. In: Proceedings of the LIX International Scientific and Practical Conference "CURRENT PROBLEMS OF MODERN SCIENCE" Dnipro, Ukraine, January 18, 2021; 1: 308-313.
8. Юрченко I.O. Диференційований підхід до діагностики гіперпролактінії. В: Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції "PRIORITY DIRECTIONS OF SCIENCE AND TECHNOLOGY DEVELOPMENT". Київ, 24-26 січня 2021; 1: 288-293.
9. Yurchenko I. Hyperprolactinemia, pitfalls in diagnosis. In: Proceedings of the VII International Scientific and Practical Conference "Actual trends of modern scientific research" Munich 2021, February 14-16, 2021 Munich, Germany
10. Irina A. Jurčenko HIPERPROLAKTINĒMIJA Ieguvumi no pretstresa terapijas. DOCTUS, 2021; 3(240): 39-42
11. Юрченко І О. Лікування гіперпролактинемії у дівчат з порушеннями менструального циклу. Art of Medicine. 2021; 1(17): 90-95